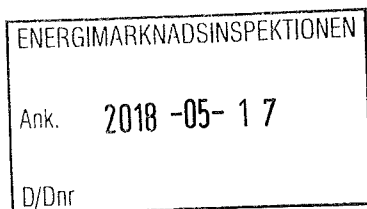

Mål nr. 1964-18, 1966-18, 1970-18 1974-18	Enhet 1
---	---------

Anges vid kontakt med domstolen

Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 Eskilstuna

Jönköping Energi Nät AB ./ Energimarknadsinspektionen
angående **tillämpning av ellagen**

Ni får tillfälle att yttra er över innehållet i bifogade handlingar, aktbilaga 6.

Om ni yttrar er ska yttrandet vara skriftligt och ha kommit in till domstolen **senast den 5 juni 2018**. Ange domstolens målnummer som finns längst upp till höger.

OBS! Om Ni faxar eller skickar via e-post behöver Ni inte skicka originalet via post.

Använd helst bara ett sätt att svara (via antingen vanlig post, e-post eller fax). Adresser finns nedan.

Om ni har några frågor kan ni kontakta domstolen.

Åsa Bäckmark
Telefon 013-25 11 50

Förvaltningsrätten i Linköping
Enhet 1
Box 406
581 04 LINKÖPING

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING

2018 -05- 02

Mål nr. 1964-18

Aktbil. 6

Stockholm den 2 maj 2018

**Ang Mål nr 1964-18;
Jönköpings Energi Nät AB m fl. / Energimarknadsinspektionen**

Med referens till rubricerat mål och förvaltningsrättens underrättelse av den 10 april 2018 (aktbilaga 5) inkommer de elnätsföretag som företräds av A1 Advokater, bilaga 1, (Elnätsföretagen) med yttrande över Energimarknadsinspektionens (Ei) inläga av den 5 april 2018 (aktbilaga 4).

1. INLEDNING

Elnätsföretagen har uttömmande redogjort för och utvecklat sin talan i det kompletterande överklagandet till förvaltningsrätten av den 13 september 2017. Vad som där anförts vidhålls och därutöver utvecklar Elnätsföretagen sin argumentation enligt nedan.

Inledningsvis finns det anledning att kort erinra om vad nu aktuella mål handlar om och upprinnelsen till att Elnätsföretagen överklagade de aktuella besluten. Elnätsföretagen hänvisar härvid till vad som anförts i avsnitten 2 och 3 i det kompletterande överklagandet. Sammanfattningsvis och i korthet är dock situationen följande.

I oktober 2011 meddelade Ei beslut om Elnätsföretagens intäktsramar för tillsynsperioden 2012-2015. Ei kom därvid att beräkna intäktsramarna med övergångsmetoden, schablonmetoden samt en kalkylränta om 5,2 procent. Som en konsekvens därav kom Elnätsföretagens intäktsramar att bli väsentligen lägre än vad Elnätsföretagen hade rätt till. Enligt 5 kap. 19 § ellagen gällde dock Ei:s beslut omedelbart och oaktat att besluten överklagades (dvs. inte vann laga kraft).

Sedan ett stort antal elnätsföretag överklagat Ei:s beslut kom förvaltningsdomstolarna att bifalla elnätsföretagens överklaganden. Domstolarna konstaterade

att den av Ei tillämpade övergångsmetoden inte var förenlig med ellagen och att kalkylräntan rätteligen skulle uppgå till 6,5 procent.

Processerna angående elnätsföretagens intäktsramar avgjordes slutligt först i slutet av mars 2015, dvs. vann laga kraft först när den aktuella tillsynsperioden (2012-2015) i princip var till ända.

Någon möjlighet för Elnätsföretagen att under tillsynsperioden 2012-2015 utnyttja de intäktsramar som förvaltningsdomstolarna konstaterat att Elnätsföretagen hade rätt till förelåg inte. Elnätsföretagen var/är nämligen skyldiga enligt lag att förhålla sig till de av Ei beslutade intäktsramarna intill dess det förelåg ett lagakraftvunnet avgörande.

Med beaktande av förvaltningsdomstolarnas avgöranden kom Elnätsföretagens intäktsramar för tillsynsperioden 2012-2015 att bli betydligt större jämfört med de intäktsramar som följde av Ei:s beslut. Elnätsföretagen kom därför att få betydande "underskott" hänförliga till tillsynsperioden 2012-2015. Enligt 5 kap. 20 § ellagen ska ett underskott från en tidigare tillsynsperiod öka intäktsramen för en senare tillsynsperiod.

Under sommaren/hösten 2015 meddelare Ei beslut avseende elnätsföretagens intäktsramar för tillsynsperioden 2016-2019.

Först våren/sommaren 2017 meddelade Ei s.k. "Tilläggsbeslut" (för tillsynsperioden 2016-2019) i anledning av de stora underskott som uppkommit för Elnätsföretagen hänförliga till tillsynsperioden 2012-2015. Det hade då passerat ett och ett halvt år i den innevarande tillsynsperioden (2016-2019). Tvist pågick vid denna tidpunkt om elnätsföretagens intäktsramar för tillsynsperioden 2016-2019.

Tvisterna rörande elnätsföretagens intäktsramar för tillsynsperioden 2016-2019 avgjordes genom kammarrättens i Jönköping dom av den 17 november 2017 – på nytt innebärande att elnätsföretagen vann framgång med sina överklaganden. Elnätsföretagens intäktsramar för tillsynsperioden 2016-2019 är dock alltså inte slutligt fastställda eftersom Ei har att meddela nya beslut/intäktsramar i anledning av kammarrättens dom. Det kommer att uppstå nya underskott i elnätsföretagens intäktsramar hänförliga till tillsynsperioden 2016-2019. Dessa underskott är ännu en gång väsentligen orsakade av Ei.

Ei:s Tilläggsbeslut gällande Elnätsföretagens underskott hänförliga till tillsynsperioden 2012-2015 innehöll en begränsning enligt vilken Ei angav att underskotten inte kan "föras vidare till tillsynsperioden 2020-2023" (se det

kompletterande överklagandet, avsnitt 4). Detta föranledde Elnätsföretagen att överklaga Tilläggsbesluten.

2. EI:S UPPFATTNING OM INNEBÖRDEN AV 5 KAP. 20 § ELLAGEN

Elnätsföretagen hänvisar till avsnitt 5 i det kompletterande överklagandet.

Sammanfattningsvis anser Ei att innebörden av 5 kap. 20 § ellagen är att ett underskott (dvs. outnyttjad del av en intäktsram) från en tillsynsperiod (Period 1) måste utnyttjas den efterföljande tillsynsperioden (Period 2). Ei lägger därvid underskottet från Period 1 "på toppen" av intäktsramen för Period 2. Ei:s uppfattning är att om inte hela intäktsramen för Period 2 + underskottet från Period 1 utnyttjas (under Period 2), går underskottet från Period 1 förlorat.

Bortsett förhållandet att ordalydelsen i 5 kap. 20 § ellagen inte ger stöd för Ei:s uppfattning, så förutsätter Ei:s resonemang att ett elnätsföretag alltid har två tillsynsperioder, dvs. åtta kalenderår, på sig att utnyttja en intäktsram (se det kompletterande överklagandet avsnitt 6.3).

Elnätsföretagen konstaterar att Ei i sitt yttrande av den 5 april 2018, i sak inte har bemött eller i övrigt kommenterat vad Elnätsföretagen anfört i sitt kompletterande överklagande.

Ei:s inställning och argumentation kan sammanfattas enligt följande:

- "Lagtexten i sig är mycket tydlig med att det endast är en period som en outnyttjad intäktsram kan föras över".
- "Även förarbetena är tydliga med att det bara är en period som avses".

I avsnitten nedan följer Elnätsföretagens bemötande av vad Ei anför i sitt yttrande av den 5 april 2018.

2.1 Ei:s uppfattning att ordalydelsen i 5 kap. 20 § ellagen skulle innefatta den begränsning som Ei gör gällande

Elnätsföretagen hänvisar till avsnitt 3, avsnitt 5 och avsnitt 6.2 i det kompletterande överklagandet.

I sitt yttrande av den 5 april 2018 anför Ei på sid. 1 följande:

Lagtexten är i sig tydlig med att det endast är en period som en outnyttjad intäktsram kan föras över. Detta eftersom det uttryckligen står **den** påföljande tillsynsperioden och inte **de**

påföljande tillsynsperioderna. Det finns i lagen heller ingen möjlighet att göra något undantag från regeln.

I det citerade avsnittet ovan har Ei försökt att redogöra för vilket stöd i lagtext myndigheten haft för sitt beslut att begränsa möjligheten att föra vidare underskott. Ei:s redogörelse är dock enbart begränsad till att konstatera användandet av singularform i 5 kap. 20 § ellagen (uttrycket "den påföljande tillsynsperioden" istället för "de påföljande tillsynsperioderna").

I anledning av Ei:s redogörelse finns det skäl att på nytt citera bestämmelsen i 5 kap. 20 § ellagen:

Om en nätkoncessionshavares samlade intäkter från nätverksamheten under tillsynsperioden har avvikit från intäktsramen, ska det belopp med vilket intäkterna överstigit eller understigit intäktsramen minska respektive öka ramen för den påföljande tillsynsperioden.

Att uttrycket "den påföljande tillsynsperioden" används i lagtexten ger inget stöd för att "den påföljande tillsynsperioden" är begränsad till endast en ytterligare tillsynsperiod. Tvärtom är uttrycket "den påföljande tillsynsperioden" ett relativt begrepp som över tid kan avse flera tillsynsperioder.

Någon begränsning i 5 kap. 20 § ellagen genom uttrycket "den påföljande tillsynsperioden" till att enbart omfatta en enda specifik tillsynsperiod föreligger inte.

Ordalydelsen i 5 kap. 20 § ellagen innebär att "det belopp med vilket intäkterna överstigit eller understigit intäktsramen [ska] minska respektive öka ramen för den påföljande tillsynsperioden". Detta innebär att ett underskott/överskott från Period 1 ökar/minskar intäktsramen för Period 2. Intäktsramen för Period 3 påverkas på samma sätt av huruvida det uppstått ett överskott/underskott från Period 2. För att bedöma förekomsten av underskott/överskott måste hela ramen för Period 2 (som innefattar underskott/överskott från Period 1), jämföras med de samlade intäkterna för Period 2.

Effekten av bestämmelsens ordalydelse är alltså inte att något underskott/överskott faller bort. Det står inte i 5 kap. 20 § ellagen att ett underskott som inte har utnyttjats påföljande tillsynsperiod går förlorat.

På sätt som Elnätsföretagen redogjort för i avsnitt 6.2 i det kompletterande överklagandet kan inte Ei meddela betungande beslut utan uttryckligt stöd i lag.

2.2 Ei:s påstående att "även förarbetena är tydliga med att det bara är en period som avses"

Elnätsföretagen hänvisar till avsnitt 3, avsnitt 5 och avsnitt 6.3 i det kompletterande överklagandet. Därutöver anför Elnätsföretagen följande.

I sitt yttrande av den 5 april 2018 anför Ei att "även förarbetena är tydliga med att det bara är en period som avses".

Till och börja med ska påtalas att 5 kap. 20 § ellagen inte använder begreppet "period" utan "tillsynsperiod". Begreppet "tillsynsperiod" är definierat i 5 kap. 4 § ellagen såsom "fyra kalenderår". Även i prop. 2008/09:141 används begreppet "tillsynsperiod" med samma betydelse.

Förvaltningsdomstolarna avgjorde slutligt intäktsramarna i slutet av tillsynsperioden 2012-2015. Ei meddelade de nu överklagade besluten (dvs. Tilläggsbesluten) först under våren/sommaren 2017. Det hade då gått cirka ett och ett halvt år av tillsynsperioden 2016-2019.

Med Ei:s uppfattning om innebörden av 5 kap 20 § ellagen hade Elnätsföretagen endast ca två och ett halvt kalenderår på sig att utnyttja befintliga underskott, istället för åtta kalenderår. I realiteten har dock "tidsfönstret" varit än kortare med hänsyn till att varje prisförändring erfordrar iakttagande av särskild formalia för att de nya priserna ska börja gälla. Därtill kommer att det pågick tvist om elnätsföretagens intäktsramar för tillsynsperioden 2016-2019, vilket ytterligare komplicerade Elnätsföretagens situation.

I realiteten innebar detta att Elnätsföretagen inte kunde utnyttja den erhållna ramen för tillsynsperioden 2016-2019. Detta har också konstaterats av kammarrätten i Jönköping i sin dom av den 8 mars 2018 i mål 3349-17 m fl., sid. 3:

Elnätsföretagen är direkt berörda av Energimarknadsinspektionens beslut, som har gått företagen emot vad avser vidareföring av ökningsbelopp till tillsynsperioden 2020-2023. Att kunna föra vidare ökningsbelopp får ses som en sorts ekonomisk tillgång för företagen. De i målen aktuella beloppen kan dock inte slutligt beräknas förrän tillsynsperioden 2016-2019 har gått till ända och ska inte heller ingå vid fastställandet i förväg av intäktsramen 2020-2023. Om elnätsföretagen nekas att föra vidare ökningsbeloppen även genom beslut efter tillsynsperioden 2016-2019, kommer det att vara för sent för företagen att använda beloppen. Enligt kammarrättens mening måste därför fråga om hur elnätsföretagen kan utnyttja ökningsbeloppet i den nuvarande situationen anses utgöra en sådan konkret och seriös tvist som kan ge rätt till domstolsprövning enligt artikel 6.1 EKMR.

Kammarrätten pekar således på det korta "tidsfönster" som finns. I realiteten kommer rubricerade mål knappast vara slutligt avgjorda innan tillsynsperioden 2016-2019 har

löpt ut. Detta förhållande kan inte Elnätsföretagen lastas för utan är hänförligt till Ei:s bristande myndighetsutövning.

Det är alltså inte fråga om en sådan situation som Ei hänför sig till på sid. 111-112 i prop. 2008/09:141. Det är inte fråga om "hamstring".

Elnätsföretagen har i det kompletterande överklagandet under avsnitt 6.3, sid. 18ff kommenterat det aktuella förarbetsuttalandet. Förarbetena ger inte stöd för Ei:s uppfattning att förarbetena "*utesluter en tolkning som medger att det ska gå att ta med sig ett underskott flera tillsynsperioder än en*".

I prop. 2008/09:14, sid 111-112, görs ett uttalande rörande 5 kap. 20 § ellagen och som benämns "huvudregel". Denna "huvudregel" beskrivs i propositionen på så sätt att elnätsföretag under normala förhållanden inte ska kunna ackumulera ("hamstra") flera tillsynsperioders underskott.

Normala förhållanden innebär att ett elnätsföretag har två tillsynsperioder, dvs. totalt åtta kalenderår, på sig att utnyttja en intäktsram. Förarbetena tar inte sikte på den situation som uppkommit.

Det bör också erinras om att det finns ett antal elnätsföretag som ännu inte fått sin slutliga intäktsram för tillsynsperioden 2012-2015 fastställd. Det är fråga om elnätsföretag som berörs av kammarrättens i Jönköping dom av den 8 mars 2018, mål nr 1641-17, rörande Envikens Elnät AB. Dessa elnätsföretag kommer helt sakna "tidsfönster" för att utnyttja underskott om Ei:s uppfattning får gälla.

Slutligen i detta avsnitt finner Elnätsföretagen anledning att erinra om vad som anförts i avsnitt 6.2 i det kompletterande yttrandet.

Betungande förvaltningsrättsliga beslut erfordrar uttryckligt stöd i författning. 5 kap. 20 § ellagen ger inte stöd för det beslut som Ei har meddelat.

Som rättskälla betraktat är förarbeten (t.ex. propositioner) sekundära i förhållande till lag och praxis. Inte ens om en proposition ger ett uttryckligt stöd för en viss tolkning, kan propositionen ligga till grund för betungande förvaltningsrättsliga beslut om uttalandet saknar täckning i författning (i förevarande fall lag).

Oavsett tolkningen av uttalandena i propositionen saknar Ei:s beslut uttryckligt lagstöd.

2.3 Ei:s hänvisning till framtida lagförslag m m

I sitt yttrande av den 5 april 2018 hänvisar Ei till förslag på ändringar i elnätslagstiftningen som tar sikte på tillsynsperioden 2020-2023 och att det i dessa lagförslag inte skulle föreslås någon "ändring i sak" vad avser bestämmelsen i 5 kap. 20 § ellagen. Bland annat hänvisar Ei till sin egen rapport (Ei R 2017:07) och citerar ett avsnitt ur regeringens lagrådsremiss av den 8 mars 2018.

Ei pekar bl.a. på att Ei i sin rapport föreslog att 5 kap. 20 § ellagen skulle ändras på så sätt att det där skulle anges att elnätsföretagen skulle kunna utnyttja uppkomna underskott under de två tillsynsperioder som följer den period under vilket underskottet uppstod, dvs. tolv kalenderår.

Elnätsföretagen finner också anledning att lyfta fram vad Ei angav på sid. 142 i sin rapport, Ei R 2017:07:

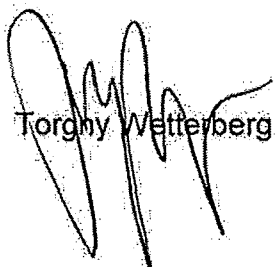
Tydliga och rimliga regler för att hantera avvikelser från intäktsramen är en väldigt viktig del av regleringen. Om det inte finns tydliga regler som anger vad som ska ske när ett nätföretag tar ut mer eller mindre intäkter än intäktsramen tillåter under en tillsynsperiod blir regleringen i princip utan verkan. Reglerna behöver också vara rimliga för att nätföretagen ska ha möjlighet att utnyttja avvikelser från intäktsramen under tillräckligt lång tid så att tariffen mot deras kunder kan hållas så stabil som möjligt. Genom de förslag Ei lämnar i denna del ställs också höga krav på nätföretagen att hålla sig inom intäktsramen som intäktsramen utgör.

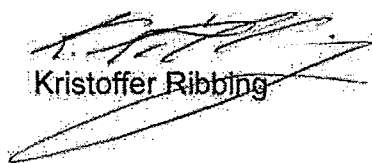
Det sätt som Ei valt att tillämpa bestämmelsen i 5 kap. 20 § ellagen står inte bara i strid med bestämmelsens ordalydelse, utan även mot Ei:s egen uppfattning att "nätföretagen ska ha möjlighet att utnyttja avvikelser från intäktsramen under tillräckligt lång tid så att tariffen mot deras kunder kan hållas så stabil som möjligt".

3. MÅLENS HANDLÄGGNING

Enligt Elnätsföretagens uppfattning framstår inte ytterligare skriftväxling som erforderlig varför förvaltningsrättens snara avgörande emotses.

Som ovan

Torghny Wetterberg

Kristoffer Ribbing

Marcus Brosché

Bilaga 1

	Målnr i FR	Partställning	Tidigare målnr i FR	KR:s målnr
1	1964-18	Jönköping Energi Nät AB ./. Energimarknadsinspektionen	2731-17	3349-17
2	1966-18	Halmstad Energi och Miljö Nät AB ./. Energimarknadsinspektionen	2732-17	3350-17
3	1970-18	Härryda Energi AB ./. Energimarknadsinspektionen	2843-17	3351-17
4	1974-18	Upplands Energi ek.för. ./. Energimarknadsinspektionen	2844-17	3352-17
5	1977-18	Sala Heby Energi Elnät AB ./. Energimarknadsinspektionen	2849-17	3353-17
6	1982-18	Bergs Tingslags Elektriska AB ./. Energimarknadsinspektionen	2851-17	3354-17
7	1985-18	Mälarenergi Elnät AB ./. Energimarknadsinspektionen	2853-17	3355-17
8	1987-18	Tranås Energi Elnät AB ./. Energimarknadsinspektionen	2855-17	3356-17
9	1990-18	Ystad Energi AB ./. Energimarknadsinspektionen	2857-17	3357-17
10	1994-18	Mellersta Skånes Kraft ekonomiska förening ./. Energimarknadsinspektionen	2858-17	3358-17
11	1999-18	Västerviks Kraft Elnät AB ./. Energimarknadsinspektionen	2861-17	3359-17
12	2001-18	Elverket Vallentuna Elnät AB ./. Energimarknadsinspektionen	2862-17	3360-17
13	2003-18	Karlshamn Energi AB ./. Energimarknadsinspektionen	2863-17	3361-17
14	2005-18	Vimmerby Energi & Miljö AB ./. Energimarknadsinspektionen	2898-17	3362-17
15	2008-18	Dala Elnät AB ./. Energimarknadsinspektionen	2964-17	3363-17
16	2011-18	Dala Elnät AB ./. Energimarknadsinspektionen	2965-17	3364-17
17	2013-18	Falkenberg Energi AB ./. Energimarknadsinspektionen	2968-17	3365-17
18	2014-18	Kungälv Energi AB ./. Energimarknadsinspektionen	3086-17	3366-17
19	2021-18	Ålem Energi AB ./. Energimarknadsinspektionen	3190-17	3367-17

Bilaga 1

	Målnr i FR	Partställning	Tidigare målnr i FR	KR:s målnr
20	2022-18	Telge Nät AB ./. Energimarknadsinspektionen	3397-17	3368-17
21	2024-18	Växjö Energi Elnät AB ./. Energimarknadsinspektionen	3399-17	3369-17
22	2026-18	Härjeåns Nät AB ./. Energimarknadsinspektionen	3433-17	3370-17
23	2027-18	Skånska Energi Nät AB ./. Energimarknadsinspektionen	3529-17	3371-17
24	2032-18	Falbygdens Energi Nät AB ./. Energimarknadsinspektionen	3944-17	3372-17
25	2033-18	Nässjö Affärsverk Elnät AB ./. Energimarknadsinspektionen	3946-17	3373-17
26	2034-18	Staffanstorp Energi AB ./. Energimarknadsinspektionen	3948-17	3374-17
27	2036-18	Öresundskraft AB ./. Energimarknadsinspektionen	4279-17	3375-17
28	2037-18	Öresundskraft AB ./. Energimarknadsinspektionen	4283-17	3376-17
29	2038-18	Kraftringen Nät AB ./. Energimarknadsinspektionen	4285-17	3377-17
30	2039-18	Brittedals Elnät Ekonomisk förening ./ Energimarknadsinspektionen	4493-17	3378-17
31	2040-18	Brittedals Elnät Ekonomisk förening ./ Energimarknadsinspektionen	4494-17	3379-17
32	2041-18	Ellevio AB ./. Energimarknadsinspektionen	4666-17	3380-17
33	2042-18	Ellevio AB ./. Energimarknadsinspektionen	4669-17	3381-17
34	2043-18	Ellevio AB ./. Energimarknadsinspektionen	4670-17	3382-17
35	2044-18	Landskrona Energi AB ./. Energimarknadsinspektionen	4699-17	3383-17